

Λάμπης Καφετάκης

**Η ΤΡΥΦΕΡΗ
ΜΟΡΦΗ**

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ
Χρῖστο Ρουμελιωτάκη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικό

[II]

Ἄκριβος λόγος (2009)

[13]

Ἄκραϊος λόγος
στὴν ποίηση τοῦ Χριστοῦ Ρουμελιωτάκη (2009)

[19]

Συνομιλία μὲ τὴν Παράδεισο
(Ἄπὸ τὸ «Ὀλόγυρα στὴ λίμνη» καὶ τὸν Σολωμὸ
στὶς Ἀποθήμες ὑφάλων ὄπλων) (2010)

[37]

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Σχεδιάσμα Έργογραφίας - Βιβλιογραφίας
Χρίστου Ρουμελιωτάκη

[55]

Πρώτες δημοσιεύσεις

[145]

Άπο τίς δημοσιεύσεις τοῦ ἴδιου

[147]

ὑπαρξής. "Οξυνε, ἐντέλει, μὲ τὴν κατ' ἐπιλογὴν ὀλιγογραφία, μὲ τὴ μεγάλη πύκνωση τοῦ ποιητικοῦ λόγου καὶ μὲ τὴν ποιητικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπιλογὴ τοῦ «ἀκραίου λόγου», τὸ προαιώνιο ζήτημα τῆς κοινωνικῆς ξηρασίας τῆς ποίησης. "Οχι μόνο θεώρησε ὅπως ὁ προηγούμενος καὶ γενναιόδωρος πρὸς αὐτὸν ποιητής, ὅτι «ὁ ἔνδον καὶ μόνον τῆς συντεχνίας ἐνδοξος ποιητής εἶναι στὴν πραγματικότητα ἕνας ἄδοξος ποιητής»,¹⁵ ἀλλὰ βάλθηκε μιὰ ζωὴ προπάντων μὲ τὰ ποιήματά του νὰ ἀποκαταστήσει τὸ ἔργο τῆς ποίησης στὴν κοινωνικὴ του θέση.

* * *

Ἡ ποίηση, λοιπόν, τοῦ Χριστοῦ Ρουμελιωτάκη ἔχει μιὰ βαρύτητα ἀντιστρόφως ἀνάλογο πρὸς τὴ μικρὴ ἔκτασή της.¹⁶ Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἤδη μιὰ κοινὴ διαπίστωση, ἀλλὰ, καθὼς ἐρχεται κανεὶς ἀργά, ὡς συνήθως, στὴν ποίηση καὶ τὴν κριτικὴ της, δὲν μένει παρὰ νὰ τὸ ἔχει πεῖ, πρὶν τὸ διαβάσει ἄλλοῦ, μὲ δικά του λόγια. Ὑπάρχουν πλέον βásiμα στοιχεῖα ὅτι ἡ βαρύτητα αὐτὴ ἔχει γίνε ἀρκετὰ αἰσθητὴ: τὸ *Ξένος εἰμι* θὰ πρέπει νὰ ἔχει ἤδη ἀνατυπωθεῖ, ἐνῶ τὸ *Δὲν εἶναι τίποτα* ἔγινε πρῶτο σὲ πωλήσεις ποιητικὸ βιβλίο, πρὶν κλείσει μισὸς χρόνος ἀπὸ τὴν κυκλοφορία του. Ἐτσι ἀκολούθησε πολὺ γρήγορα τὴν ὅμοια, καλὴ τύχη ποὺ εἶχε Ὁ σημειωμένος, τὸ τελευταῖο ποιητικὸ βιβλίο τοῦ Τάσου Γαλάτη, γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ Ρουμελιωτάκης εἶχε γράψει ὅτι «εἶναι τὸ σπουδαιότερο ποίημα ποὺ

15. Βαγγέλης Κάσσο, *Ἀτελεύτητο τέλος*, σ. 19

16. Κατὰ τὴ διατύπωση τοῦ Ἀράγη, «τὸ ποιοτικὸ ἐκτόπισμα τοῦ ἔργου του εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογο πρὸς τὴν ποσότητά του» («Γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Χριστοῦ Ρουμελιωτάκη», σ. 48).

έχω διαβάσει τα τελευταία χρόνια),¹⁷ καθώς έπαληθεύτηκε ή κρίση του αυτή, κατά ένα τρόπο, από την αναγραφή του στον Τύπο, τον Αύγουστο του 2008, ως πρώτου σέ πωλήσεις ποιητικού βιβλίου. Γίνεται ή επίκληση τῶν στοιχείων αὐτῶν ὡς ἀντικειμενικῶν, μολονότι εἶναι, ὑπὸ ὀρισμένες συνθήκες, μειωτικό νὰ μιλάει κανεὶς μὲ τοὺς ὅρους τῆς ἀγορᾶς γιὰ τὴν ποίηση.

Ποίηση, λοιπόν, εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ μένει. Εἶναι αὐτὸ ποὺ ἐναπομένει.¹⁸ Καὶ στὴν περίπτωση αὐτή, ὡς ἐναπομένον, ἡ ποίηση καταλαμβάνει ἕναν βαθύτερο ψυχικό χῶρο, βαθύτερο καὶ ἀπὸ αὐτὸν τῆς ἀτομικῆς μνήμης, τὸν φυσικό χῶρο μιᾶς κρυφῆς, προσωπικῆς, στὴν ἀποκατεστημένη σχέση της μὲ τὴ συλλογικὴ μνήμη. Ὅ,τι σκοτώνεται καθημερινά, καταλαμβάνει τὸ ἐλάχιστο ἐναπομεῖναν τοῦ ποιητικοῦ λόγου καὶ ἡ ποίηση, τὸ θαυμαστὸ ἀπομεινάρι τῆς ἐρημιᾶς, διεκδικεῖ τὸ μεγαλεῖο της γιὰ μιὰν ἀκόμη φορᾶ, ἕνα μεγαλεῖο ποὺ στηρίζεται στὴ συνείδηση τοῦ ἐναπομένοντος, αὐτοῦ ποὺ σώνεται καθημερινὰ ἀπὸ τριπλοὺς θανάτους.

Ὅμως δὲν εἶναι μία καὶ μοναδικὴ ἡ φορᾶ ποὺ γίνεται καὶ δίνεται ἀναφορὰ στὸν μεγάλο ποιητικὸ πρόγονο. Ἐνας σκληρὸς ζῆλος τῆς ἐλευθερίας καί, συνεπῶς, τῆς σολωμικῆς προπάντων ποίησης, ἀπέδωσε ἕναν πολῦτιμο ποιητικὸ λόγο,

17. Χρῖστος Ρουμελιωτάκης, «Οἱ γενέθλιες πόλεις τοῦ ποιητῆ Τάσου Γαλάτη», στὸν τόμο Ἀσκήσεις αὐτογνωσίας, σσ. 157-166: 166.

✓ 18. Κατὰ τὴν ἀξιοσημείωτη, καὶ πάλι, διατύπωση τοῦ Ἀράγγη, «ὅ,τι μετράει ἀπὸ τὴ μεριὰ τοῦ ἀναγνώστη δὲν εἶναι τὸ πόσες σελίδες ἐνὸς ἔργου ξεσκονίζει, ἀλλὰ τὸ τί ἀντίκτυπο συνεπάγονται μέσα του καὶ πόσο αὐτὸς ὁ ἀντίκτυπος ἐπιμένει στὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ» («Γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Χρῖστου Ρουμελιωτάκη», σ. 48).

λοφοροῦνται.) Ἀποφεύγεται ἡ ἄκρα συντομία στή βιβλιογραφία, γιά νά εἶναι εὐανάγνωστη καί εὐχρηστη.

Κείμενα γιά τὸ ἔργο του ἔχουν γραφεῖ ἀπὸ τὴ Βασιλικὴ Ἀδαμοπούλου, τὴν Ἰωάννα Ἀλεξοπούλου, τὸν Γιώργο Ἀνδρειωμένο, τὸν Νίκο Ἀντωνᾶτο, τὸν Γιώργο Ἀράγη, τὸν Ἀλέξανδρο Ἀραμπατζή, τὸν Ἀλέξανδρο Ἀργυρίου, τὸν Δημήτρη Ἀρμάο, τὸν Κώστα Βούλγαρη, τὸν Τάσο Γαλάτη, τὸν Ἄλκη Γκίνη, τὴν Εἰρήνη Δάγλα, τὸν Ἀλέξη Ζήρα, τὸν Βαγγέλη Κάσσο, τὴ Νατάσα Κεσμέτη, τὸν Ἡλία Κεφάλα, τὴν Ἐλισάβετ Κοτζίᾶ, τὸν Γιάννη Κουβαρᾶ, τὸν Νίκο Λάζαρη, τὴν Ἐλσα Λιαροπούλου, τὴν Παυλίνα Μάρβιν, τὸν Στέλιο Μαφρέδα, τὸν Δ. Ν. Μαρωνίτη, τὸν Ἀνδρέα Μπελεζίνη, τὸν Παντελὴ Μπουκάλα, τὴν Ἀλεξάνδρα Μπουφέα, τὸν Κώστα Παπαγεωργίου, τὴν Εἰρήνη Πολίτη, τὸν Δημήτρη Ραυτόπουλο, τὴ Λιάνα Σακελλίου, τὸν Ντίνο Σιώτη, τὴ Μαρία Φιλουμένη Δέλλιου, τὴν Ὀλγα Φτούλη, τὸν Βαγγέλη Χατζηβασιλείου καί τὴ Στέλλα Χρυσουλάκη.

Ἐκτενῶς καί πολλές φορές γράφει γιά τὸν Ρουμελιωτάκη ὁ Κάσσος, ὁ Μπελεζίνης καί ὁ Χατζηβασιλείου, προπάντων ὁ Ἀράγης, πὸ γιά πρώτη φορά ἐπεχείρησε, τὸ 2009, μιά συνολικὴ μελέτη τῆς ποίησής του. Κείμενα γιά τὸ ἔργο του ἔχουν γραφεῖ ἀπὸ κριτικούς τῆς πρώτης, τῆς δεύτερης μεταπολεμικῆς γενιᾶς, αὐτῆς τοῦ '70 καί ἀπὸ νεότερους. Ἡ καλὴ ἀρχὴ πὸ ἐγίνε με τὸν Μιχάλη Κατσαρὸ στίς ἀφιερώσεις ποιημάτων, εἶχε μιὰ ἀκολουθία με πολλές ἀφιερώσεις ποιημάτων στὸ πρόσωπο καί τὸ ἔργο του (Γαλάτης, Κανελόπουλος, Κάσσος, Μαϊντάς, Νικοπούλου). Ἀλλὰ καί ὁ Ρουμελιωτάκης ἀφιερώνει ποιήματά του σὲ ὁμοτέχνους του καί μὴ «φιλάδελφο» τὸ ἔργο του, ὅπως χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὸν Μαρωνίτη (2009).